

ПРОГРАМА НА ИНКЛУЗИВЕН ТИМ ВО ОБРАЗОВАНИЕ

Ученици со посебни образовни потреби се оние ученици кои имаат потешкотии во учењето или кои имаат попреченост што им го прави потешко учењето и пристапот до образование, за разлика од повеќето лица на иста возраст. Во македонскиот модел на инклузивно образование, а според тоа и во нашето училиште, во групата ученици со посебни образовни потреби влегуваат: **ученици со пречки во психичкиот развој; слепи и слабовидни ученици; глуви и наглуви ученици; ученици со пречки во говорот; ученици со телесна инвалидност; хронично болни ученици; ученици со асоцијално однесување; ученици со тешкотии во учењето; ученици со емоционални проблеми; ученици без родители; ученици од семејства со нарушени семејни односи; ученици од културно-депривирани семејства; ученици кои не го познаваат јазикот на кој се изведува воспитно-образовната работа; ученици на бегалци и на раселени лица; надарени ученици.** Секоја од наведените групи има свои специфичности, но и секој ученик со посебни образовни потреби има лични, индивидуални, само нему својствени карактеристики што го прават еден и единствен.

Принципи на кои ќе се темели инклузивното образование во нашето училиште: **1. Принцип на социјална прифатеност и поддршка 2. Принцип на рана интервенција и рехабилитација 3. Принцип на функционално развивање на способноста 4. Принцип на стимулација и компензација.**

Училиштето ќе преземе мерки за подобрување на пристапноста до процесот на реализација на наставата за ученици со ПОП, како за нивната социјална прифатеност и поддршка, индивидуализација и стимулација.

Планирани се следните активности:

- идентификување, намалување и елиминација на препреките за партиципација во учењето (достапна средина),
- подобрување на квалитет на подучувањето

- обезбедување најоптимални ресурсите во контекст на посебни дидактички средства и помагала
- зајакнување на капацитетите на училиштето преку обуки на наставниците и стручната служба,
- едукација на учениците за прифаќање на учениците кои се различни од нив (намалување на стереотипи и предрасуди), со цел остварување позитивна клима и атмосфера во училиштето;
- Формирање инклузивен тим кои ќе води грижа за идентификување, регистрација и следење ученици со посебни образовни потреби во процесот на апсолвирање на наставниот материјал и ќе даваат поддршка на наставниците за работа со нив;
- Обезбедување соработка со родителите и соработка со локалната заедница;
- Обезбедување техничко-материјални услови (архитектонски интервенции) со кои учениците со посебни образовни потреби ќе имаат можност да користат асистивна технологија според потребите.

Наставниците како клучен фактор во реализацијата на наставниот процес, ќе се фокусираат на следните активности:

- соработка со тимот за училишна инклузија, како и со другите наставници со цел пренесување на искуствата и напредокот на ученици со посебни образовни потреби;
- соработка со родителите која ќе игра голема улога во постигнувањето на зацртаните цели со учениците со посебни образовни потреби;
- реализација на диференцирана настава, доколку во одделението има ученици со посебни образовни потреби;
- изработка на индивидуален образовен план според видот на попреченост и нивото на претходно постигнување.

Активности на Директорот:

- континуирано охрабрување на своите вработени за прифаќање на концептот за инклузивно образование;
- иницирање и поддржување новитети од областа на инклузивно образование;
- креирање позитивна работна атмосфера во училиштето, односно подигнување на свеста за прифаќање на сличностите и почитување на разликите кај учениците;

- поттикнување на наставниците да имаат добра меѓусебна соработка, добра комуникација со учениците и со родителите, да користат соодветни наставни средства и помагала, различни модели на учење, како и да применат диференцирана или индивидуализирана настава;
- обезбедување услови успешно да функционира и успешно да работи инклузивниот тим, координиран од координаторот на тимот;
- училиштето како воспитно-образовна установа ќе донесе Правилник за индивидуализација на наставата. Индивидуализацијата на наставата се планира и се воведува во воспитно-образовниот систем како поддршка на учениците кои не можат да го постигнат оптимумот, кој се очекува поради одредена попреченост. Тоа ќе овозможи мотивирање и напредување во образовниот процес;
- училиштето ќе се залага за пристапност и прилагодување на просторните услови, кое се однесува на обезбедување просторни услови за индивидуалните потреби, според видот на попреченост на ученикот (поставување рампи, повеќе простор за движење на колички, лифт, опремување на училиштата со потребните дидактички и рехабилитациски средства и помагала, набавка на асистивна технологија според укажувањето на тимот за инклузија и сл.).
- Училиштето ќе ја интензивира соработката со локалната самоуправа, односно ќе иницира активно вклучување на локалната самоуправа во планирањето, во реализацијата и во финансирањето на образованието на учениците со посебни образовни потреби, како и обезбедување различни облици на поддршка.

Идентификација на учениците со ПОП

Идентификување на учениците со посебни образовни потреби и нивна проценка која ќе започне од денот на запишувањето во училиштето. Идентификацијата ќе се врши врз основ на документ издаден од Заводот за ментално здравје или посебна Комисија (здравствената и социјалната служба) при упис во редовното средно образование. Ученикот со пречки во развојот треба да приложи соодветен документ.

За сите ученици со посебни образовни потреби кои се со пречки во развојот или потешкотии во учењето, ќе се врши опис на образовната ситуација, а потоа ќе се изработува педагошки профил на ученик. Во процесот на идентификација и проценка секогаш ќе се земаат предвид постигнувањата и искуствата од основно образование, а особено ќе се обрнува внимание на насоките кои се дадени од страна на родителот.

Инклузивен тим и задачи на инклузивниот тим

Со цел да им се помогне на учениците со посебни образовни потреби, во рамките на училиштето ќе се формира инклузивен образовен тим. Инклузивниот образовен тим на ниво на училиштето се состои од Елизабета Волкановска – психолог, Сузи Симоновска – наставник по биологија, Наташа Нечовска – наставник по биологија, Исмета Арифовска – наставник по странски јазик, Јорданчо Георгиевски – наставник по спорт и спортски активности.

Психологот ќе биде назначен како координатор за посебни образовни потреби, а по потреба ќе се вклучуваат класни раководители, предметните наставници и родителите. Инклузивниот тим на ниво на училиштето има водечка улога во развојот на процесот на сеопфатност. За ефикасна реализација на поставените задачи кои во својата основа како резултат ќе имаат потполна инклузија, училишниот инклузивен тим:

- учествува во **идентификација на ученици со ПОП** со примена на соодветни психолошки, дефектолошки и педагошки инструменти
- изработува **педагошки профил** на ученикот
- **изработува ИОП** (индивидуална образовна програма за ученици со ПОП)
- обезбедува **услови за подобра реализација на образовниот процес** кој ќе одговара на потребите на сите ученици;
- учествува во **адаптацијата на училишната средина** на соодветен начин во задоволување на посебните образовни потреби;
- **соработува со инклузивните тимови од основните училишта** во насока на прибирање податоци и информации за учениците кои се запишуваат во нашето училиште;

- **ги објавува** пропишаните информации кои се однесуваат на работата и обезбедувањето услови за учениците со посебни образовни потреби;
- **води досие** за учениците со посебни образовни потреби;
- дава широк спектар на **поддршка на наставниците** при работа со ученици со посебни образовни потреби кои генерално се однесуваат на: **организирање обуки** за наставниците кои работат со ученици со посебни образовни потреби; обезбедување **помош на наставниците за подобрување на условите** за непречена работа со учениците со посебни образовни потреби; **помагање при изработка на индивидуална образовна програма** и ги следи ефектите од индивидуалната образовна програма; учество **во решавање на сите проблемски ситуации со наставниците; обезбедување помош** на наставниците и учениците со посебни образовни потреби **при реализацијата на практичната настава во училиштето и надвор од него;**
- **соработува со стручни институции**, со здруженија, со локалната заедница и со локалната самоуправа;
- поднесува **годишни извештаи до родителите** за мерките кои се преземени и се спроведуваат при реализацијата на образованието на учениците со посебни образовни потреби. Инклузивниот образовен тим е предводен од координатор на инклузивниот тим кој ја организира и насочува работата на тимот и претставува врска со родителите и со другите надворешни служби. Директорот на училиштето е одговорен за работата на инклузивниот образовен тим. Тој е во континуирана координација со координаторот на инклузивниот образовен тим.

ПЛАН ЗА РАБОТА НА ИНКЛУЗИВНИОТ ТИМ

Цели	Содржини	Носители	Ресурси	Време	Очекувани ефекти
Идентификација на ученици кои имаат потреба од посебен пристап во работата	Разговори со деца и родители, опсервација, користење на психолошки тестови и др. инструменти за идентификација на учениците	Кл.раководители и предм. наставници, стручни соработници од училиш. и по потреба стручни лица од соодветни институции;	Стручна литература, сознанија од обуки и семинари, психолошки наоди, формулари за идентификација за	Контину.	Идентифицирани ученици со дефиниран статус

			наставник, наоди и мислења од Комисија за категоризац., наод и мислење од лекар забелешки од опсервација.		
Евидентирање на учениците според откриените причини за попреченост и потешкотии во учењето;	Изготвување на соодветна евиденција за учениците со ПОП согласно нивните потешкотии	Наставници, родители, стр.соработници, стручни лица од соодветни установи;	Стручна литература	Октомври	Соодветно евидентирани ученици според видот на попреченост и потешкотија;
Изготвување на соодветен план и програма за секој ученик поделно;	Изготвување на ИОП и програма за работа за децата со посебни потреби и потешкотии во учењето	Наставници, родители, стручни соработници, стручни лица од соодветни установи (лекари, дефектолози, логопеди,соц.работни ци);	Стручна литература	Ноември	Добро и соодветно изготвени ИОП за секој ученик поделно зависно од видот на попреченост и потешкотијата што ја има;
Подобрување на успехот на учениците со примена на соодветни методи и техники во наставниот процес	Користење на соодветни форми, методи и техники за работа согласно способностите и можностите на учениците	Наставници, родители, стручни соработници	Стручна литература, сознанија од обуку, семинари;	Континуира но	Подобро напредување на учениците во наставниот процес и совладување на предвидениот материјал;
Следење на индивидуалните постигањата на учениците со потешкотии;	Пополнување на индивидуални чек-листи за следење на ученикот во воспитно-образовниот процес	Наставници;	Стручна литература и интернет	Континуир.	Подобрување и стекнување на знаења и вештини согласно сопствените индивидуални способности и можности
Едуцирање на децата и возрасните за почитување	Работилници од „Животни вештини“ и други прирачници	Стручни соработници, обучени наставници и ученици	Прирачник за „Животни вештини“ и др.прирачни	Декември, март, јуни	Подобро прифаќање и помагање на децата со

на меѓусебните разлики			ци		потешкотии и посебни потреби
Размена на искуства со вработените и запознавање со центрите и активностите на децата во дневните центри	Средби и размена на мислења, искуства, вклучувања во обуки и семинари, посета на Дневен центар За деца со посебни потреби	Ученици, наставници и родители	Брошури, стручен материјал и др.;	мај	Оспособување и проширување на знаења и вештини на наставници за работа, вклучување на децата со посебни потреби во организирани секојдневни активности
Информирање на сите заинтересирани субјекти за работата и напредокот на учениците со посебни потреби	Индивидуални и групни состаноци со родители и претставници од локалната самоуправа и други заинтересирани (презент. Дискусии, размена мислења и сл.)	Предметни наставници и класни раководители	ЛЦД проектор, различни пишани материјали и др.	јуни	Подобро информирање на сите заинтересиран и субјекти за ефектите од ваквата работа со овие деца

Изготвиле: Училишен тим за инклузија

Елизабета Волкановска
Сузи Симоновска
Наташа Нечовска
Исмета Арифовска